VILJANDI VALLAVOLIKOGU
O T S U S

Viiratsi 25. november 2026 nr

Viljandi valla üldplaneeringu 2040+ koostamise ja keskkonnamõju strateegilise hindamise algatamine ning senise üldplaneeringu menetluse lõpetamine (EELNÕU)

05.11.2013 moodustus Viljandi vald, mis on Paistu valla, Pärsti valla, Saarepeedi valla ja Viiratsi valla õigusjärglane. 2017. aasta haldusreformi käigus liitusid Viljandi vallaga Kolga-Jaani vald ja Tarvastu vald. Viljandi valla praegune haldusterritoorium hõlmab erinevate kehtivate üldplaneeringutega piirkondi, välja arvatud endine Paistu vald, mille ruumilise arengu põhimõtted ja tingimused puuduvad.

Viljandi Vallavolikogu 25.04.2018 otsusega nr 1-3/69 „Üldplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise algatamine“ algatati Viljandi valla territooriumi ruumilise arengu põhimõtete ja suundumuste määratlemiseks üldplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise koostamine. Viljandi Vallavolikogu 30.12.2020 otsusega nr 1-3/319 „Viljandi valla üldplaneeringu vastuvõtmine, keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande nõuetele vastavaks tunnistamine ning üldplaneeringu avalikule väljapanekule suunamine“ tunnistati Viljandi valla üldplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise aruanne nõuetele vastavaks, võeti vastu üldplaneering ja suunati see avalikule väljapanekule.

Käesolevaks ajaks Viljandi valla üldplaneeringut kehtestatud ei ole.

Viljandi valla üldplaneeringu vastuvõtmisest on möödas ca 6 aastat, mistõttu vajavad uuesti hindamist planeeringulahenduse ajakohasus, selle aluseks olnud andmed ning muutunud õiguslike ja faktiliste asjaolude mõju. Ajakohastamist vajavad muu hulgas rahvastiku, asustuse, teenuste, ettevõtluse, liikuvuse, tehnilise taristu, looduskeskkonna ja kliimariskide lähteandmed ning nende alusel tehtavad ruumilised valikud. Seega on üldplaneeringu koostamise eesmärk oluliselt muutunud. Planeerimisseaduse § 78 lõike 1 punkti 2 kohaselt võib üldplaneeringu koostamise ja keskkonnamõju strateegilise hindamise lõpetada, kui planeeringu koostamise eesmärk muutub koostamise käigus oluliselt.

Viljandi Vallavolikogu 29.09.2022 määrusega nr 21 „Viljandi valla arengukava aastateks 2022-2030“ vastu võetud Viljandi valla arengukava aastateks 2022–2030 seab valla pikaajaliseks visiooniks kestva heaoluga kodu ning näeb ette elanikusõbraliku, nüüdisaegse ja turvalise elukeskkonna, kvaliteetsete teenuste, puhta looduse ja avatud kogukondade arendamise.
Senise Viljandi valla üldplaneeringu koostamise menetluse jätkamine eeldaks üldplaneeringu lahenduse, selle lähteandmete, mõjude hindamise, uuringute ja menetlusdokumentide ulatuslikku ajakohastamist.
Viljandi valla üldplaneeringu 2040+ (edaspidi uus üldplaneering) koostamise menetluse algatamine võimaldab määrata ajakohased eesmärgid ja lähteseisukohad, hinnata terviklikult võimalikke alternatiive ning korraldada planeeringu koostamine avatult, arusaadavalt ning kehtivatest õigusaktidest ja vajadustest lähtudes.

Viljandi Vallavalitsuse hinnangul on senise Viljandi valla üldplaneeringu koostamise menetluse lõpetamine ja uue üldplaneeringu menetluse algatamine selgem ning läbipaistvam kui 2020. aastal vastuvõetud planeeringulahenduse ulatuslik muutmine pooleliolevas menetluses.

Uue üldplaneeringu menetluses hinnatakse 2018. aastal algatatud Viljandi valla üldplaneeringu koostamise käigus valminud planeeringulahenduse, uuringute, keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande, kooskõlastuste, arvamuste, kaasamise jmt tulemuste ajakohasust. Asjakohaseid materjale kasutatakse uue üldplaneeringu koostamisel ulatuses, milles nende lähteandmed ja järeldused on jätkuvalt asjakohased/kehtivad.

Viljandi valla territooriumil kehtivad senised üldplaneeringud jäävad kohaldatavaks kuni uue üldplaneeringu kehtestamiseni või nende kehtetuks tunnistamiseni planeerimisseaduses sätestatud korras. Kehtivaid üldplaneeringuid kontrollitakse uue üldplaneeringu koostamise käigus ja nende asjakohaseid ruumilisi põhimõtteid, maakasutuslahendusi ja tingimusi arvestatakse uue üldplaneeringu koostamisel.

Uue üldplaneeringu planeeringuala on kogu valla haldusterritoorium. Üldplaneering peab planeerimisseaduse § 10 lõike 3 kohaselt lähtuma kohalikest huvidest ning olema kooskõlas riiklikke huve väljendava planeeringuga ja teiste ruumilist aspekti väljendavate strateegiliste dokumentidega. Planeerimisseaduse § 55 lõike 2 kohaselt on üldplaneeringu koostamise aluseks riigihalduse ministri 06.04.2018 käskkirjaga nr 1.1-4/75 „Viljandimaa maakonnaplaneeringu 2030+ kehtestamine“ kehtestatud Viljandimaa maakonnaplaneering 2030+.
Uue üldplaneeringu koostamisel lähtutakse tasakaalustatud ja kestliku ruumilise arengu, kvaliteetse elukeskkonna, otstarbeka, mõistliku ja säästliku maakasutuse, avalike huvide ja väärtuste kaitse ning erinevate huvide tasakaalustamise põhimõtetest. Planeeringu algatamisega ei otsustata ette üldplaneeringu lõplikku lahendust, maa-alade juhtotstarvet ega konkreetsete ehitiste rajamise võimalust. Planeeringulahendus kujundatakse uuringute, mõjude hindamise, koostöö, kaasamise ja avaliku menetluse tulemusena.

Planeerimisseaduse § 74 lõike 4 ja keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (KeHJS) § 33 lõike 1 punkti 2 kohaselt on üldplaneeringu koostamisel kohustuslik keskkonnamõju strateegiline hindamine (edaspidi ka KSH). KSH korraldatakse üldplaneeringu koostamisega samaaegselt ja eesmärk on arvestada keskkonnakaalutlusi üldplaneeringu koostamisel ja kehtestamisel, tagada kõrgetasemeline keskkonnakaitse ning edendada kestlikku arengut, aidates seeläbi kaasa põhjendatud ja tasakaalustatud otsuste langetamisele. Hindamise käigus selgitatakse uue üldplaneeringu elluviimisega eeldatavalt kaasnevad olulised keskkonnamõjud, käsitletakse asjakohaseid alternatiive ning määratakse vajaduse korral ebasoodsa mõju vältimise, vähendamise ja leevendamise meetmed. Uue üldplaneeringu koostamisel hinnatakse lisaks asjakohaseid majanduslikke, kultuurilisi ja sotsiaalseid mõjusid.
KSH ala ühtib planeeringualaga. Sõltuvalt mõju liigist, ulatusest ja olulisusest hinnatakse vajaduse korral ka väljaspool planeeringuala avalduvaid mõjusid. Mõjude hindamisel käsitletakse muu hulgas looduskeskkonda, inimese tervist ja heaolu, kultuuripärandit, vara, kliimamuutusi, asustust, liikuvust, tehnilist taristut, sotsiaal-majanduslikku keskkonda ning mõjude omavahelisi seoseid.

Uue üldplaneeringu koostamiseks on olemas Viljandi valla üldplaneering 2040+ lähteseisukohad (edaspidi lähteseisukohad) ja KSH programm „Viljandi valla üldplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise programm“, mille koostas KeHJS § 34 lõike 4 punktides 1–5 sätestatud nõuetele vastav Kobras OÜ (registrikood 10171636) juhtekspert Noeela Kulm.

Nimetatud dokumendid määravad planeeringu ja mõjude hindamise esialgse ülesandepüstituse. Vajadusel täpsustatakse lähteseisukohti ja KSH programmi pärast üldplaneeringu ja KSH algatamist planeerimisseaduses sätestatud koostöö, kaasamise ja ettepanekute küsimise tulemusena.

Uue üldplaneeringu koostamise käigus koostatakse vähemalt asustuse arengu analüüs ja rohevõrgustiku analüüs. Täiendavate uuringute ja analüüside vajadus selgitatakse välja planeeringulahenduse koostamise käigus.
Uus üldplaneering koostatakse koostöös planeerimisseaduses nimetatud valitsusasutuste ja planeeringualaga piirnevate kohaliku omavalitsuse üksustega. Menetlusse kaasatakse isikud, kelle õigusi või huve planeering võib puudutada, isikud, kes soovivad olla menetlusse kaasatud, võrgu- ja taristuvaldajad, vabaühendused ning muud isikud ja asutused, kellel võib olla põhjendatud huvi uue üldplaneeringu või selle elluviimisega kaasnevate mõjude vastu.

Kaasatud isikutelt (reg 18.09.2026 nr 7-1/26/7-5) ja ametkondadelt (reg 17.09.2026 nr 7-1/26/7-4) küsiti seisukohta lähteseisukohtade ja KSH programmi eelnõu kohta. Samuti küsiti seisukohti ettevõtjatelt ja Viljandi Vallavolikogu liikmetelt.

Laekunud ettepanekud ja nende esitajad ning vallavalitsuse põhjendatud seisukohad ettepanekutega arvestamise või mittearvestamise kohta on koondatud vallavalitsuse protokollilise otsusega kinnitatud tabelisse „Viljandi valla ÜP 2040+ lähteseisukohtade ja KSH programmi ettepanekud ning vallavalitsuse seisukohad“.
Ettepanekute alusel täiendatud lähteseisukohad ja KSH programm avalikustatakse valla veebilehel koos nimetatud tabeliga.
Viljandi Vallavolikogu võtab teadmiseks Viljandi valla üldplaneeringu 2040+ lähteseisukohad ja keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) programmi. Lähteseisukohad kirjeldavad valla ruumilise arengu eesmärke, põhimõtteid ja lahendamist vajavaid ülesandeid ning kavandatavat kaasamist ja vajalikke analüüse. KSH programm määratleb üldplaneeringu elluviimisega kaasnevate mõjude hindamise ulatuse, põhimõtted ja meetodid.
Planeerimisseaduse § 77 lõike 1 alusel algatab üldplaneeringu ja KSH kohaliku omavalitsuse volikogu otsusega.
Uue üldplaneeringu koostamise korraldaja ja KSH koostamise korraldaja on Viljandi Vallavalitsus. Uue üldplaneeringu kehtestaja on Viljandi Vallavolikogu.

Tulenevalt eeltoodust ja võttes aluseks Eesti territooriumi haldusjaotuse seaduse § 14^1 lõike 4^1, planeerimisseaduse § 77 lõike 1, keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse § 33 lõike 1 punkti 2, Viljandi Vallavolikogu

o t s u s t a b:

1. Algatada Viljandi valla üldplaneeringu 2040+ koostamine, mille eesmärk on määrata ruumilise arengu põhimõtted ja üldised arengusuunad ning lahendada planeerimisseaduse §-s 75 nimetatud ülesanded ulatuses, mis on vajalik ruumiliste vajaduste ja planeeringu eesmärgi saavutamiseks. Planeeringuala hõlmab kogu Viljandi valla haldusterritooriumi vastavalt lisatud asendiplaanile.

2. Algatada Viljandi valla üldplaneeringu 2040+ elluviimisega kaasneva keskkonnamõju strateegiline hindamine, mille aluseks on keskkonnamõju strateegilise hindamise programm.

3. Viljandi Vallavalitsusel kiita heaks lähteseisukohad ja keskkonnamõju strateegilise hindamise programm.

4. Lõpetada planeerimisseaduse § 78 lõike 1 punkti 2 alusel Viljandi Vallavolikogu 25.04.2018 otsusega nr 1-3/69 „Üldplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise algatamine“ algatatud Viljandi valla üldplaneeringu koostamine ja keskkonnamõju strateegiline hindamine, kuna planeeringu koostamise eesmärk on koostamise käigus oluliselt muutunud.

5. Otsuse ja selle lisaga saab tutvuda Viljandi valla veebilehel www.viljandivald.ee ja tööpäevadel Viljandi Vallavalitsuses (Sakala tn 1, Viiratsi alevik, Viljandi vald, 70101 Viljandimaa) alates otsuse jõustumisest.

6. Viljandi Vallavalitsuse ehitusosakonnal korraldada üldplaneeringu koostamise ja keskkonnamõju strateegilise hindamise algatamise teadete avaldamine ja saatmine planeerimisseaduses sätestatud korras ja tähtaegadel.

7. Viljandi Vallavalitsuse ehitusosakonnal korraldada senise üldplaneeringu koostamise ja keskkonnamõju strateegilise hindamise lõpetamisest ning lõpetamise põhjustest teavitamine planeerimisseaduses sätestatud korras ja tähtaegadel.

8. Otsus jõustub teatavakstegemisest.

(allkirjastatud digitaalselt)
Kaupo Kase
vallavolikogu esimees

Koostaja: Kaido Koppel, planeeringute peaspetsialist
Esitaja: Viljandi Vallavalitsus
Ettekandja: Alo Peebo, abivallavanem
Hääletamine: poolthäälteenamus